

Дар'я ОНОФРІЄНКО

*бакалавр Державного університету
економіки і технологій*

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується поглибленням глобалізаційних процесів, активним впровадженням цифрових технологій, зростанням рівня міжнародної конкуренції та інтенсифікацією інтеграційних процесів. За таких умов перед державами постають нові виклики, що потребують оперативних і ефективних управлінських рішень. Орієнтація більшості країн, у тому числі України, на принципи сталого розвитку передбачає трансформацію суспільних відносин на засадах партнерства, відкритості, соціальної відповідальності, екологічної безпеки, довіри та врахування інтересів майбутніх поколінь.

Під впливом внутрішніх трансформацій і зовнішніх викликів дедалі чіткіше усвідомлюється значення цифрової економіки як ключового чинника інтеграції у світовий економічний простір. Саме цифровізація стає визначальним інструментом підвищення конкурентоспроможності національної економіки та формування її стратегічних пріоритетів. До таких пріоритетів належать, передусім, розвиток інноваційно-інвестиційного співробітництва та цифрова трансформація економічних і суспільних відносин як на рівні держави, так і на рівні окремих підприємств. Їх реалізація сприяє підвищенню продуктивності праці, забезпечує економічне зростання, стимулює створення нових робочих місць і покращує якість життя населення.

Разом із тим, інтеграція України до глобального ринку технологій супроводжується низкою системних проблем, що стримують її розвиток у цифровому середовищі. Узагальнення результатів аналітичних досліджень, міжнародних звітів та наукових праць дозволяє виокремити ключові з них.

Передусім, недостатній рівень розвитку інноваційної інфраструктури, включаючи механізми захисту прав інтелектуальної власності, функціонування технопарків, інструменти трансферу технологій та їх комерціалізації, значно обмежує можливості ефективного використання наукових розробок. Особливо складною залишається проблема розподілу прав на об'єкти інтелектуальної власності, створені за державні кошти, а також регулювання доходів від їх використання.

Не менш важливою є проблема недостатньої взаємодії між ключовими елементами інноваційної системи — освітою, наукою, виробництвом і споживанням. Така роз'єднаність знижує ефективність впровадження результатів наукових досліджень у практичну діяльність.

Суттєвим стримуючим чинником виступає також міграція наукових кадрів, яка призводить до втрати інтелектуального потенціалу країни. Паралельно спостерігається низький рівень інноваційної активності підприємств, що негативно позначається на частці високотехнологічної продукції як у внутрішньому виробництві, так і в експортній структурі.

До переліку проблем належать також обмеженість фінансових ресурсів для підтримки інновацій, недостатній рівень державного стимулювання попиту на високотехнологічну продукцію, а також значні трансакційні витрати, пов'язані з комерціалізацією нових технологій і створенням інноваційних підприємств [1].

У сучасних умовах цифрова трансформація охоплює практично всі сфери життєдіяльності суспільства, формуючи нову технологічну реальність. Розвиток електронних комунікацій, цифрових сервісів, баз даних, інформаційних платформ і технологій обробки даних створює передумови для формування глобального цифрового простору.

З огляду на це, забезпечення ефективного розвитку цифрової економіки в Україні потребує реалізації комплексної державної політики. Насамперед доцільним є формування цілісної стратегії цифрового розвитку, що передбачає узгоджене впровадження всіх її ключових складових [2].

Важливим напрямом є розвиток сучасної цифрової інфраструктури, зокрема розширення доступу до широкопasmового Інтернету та подолання цифрової нерівності між регіонами і соціальними групами. Паралельно необхідно стимулювати використання цифрових технологій і сервісів серед населення та бізнесу.

Особливої уваги потребує розвиток людського капіталу, що передбачає підвищення якості освіти, формування цифрових компетенцій, створення умов для професійної реалізації молоді та висококваліфікованих спеціалістів з метою зменшення їх міграції за кордон.

Важливим чинником є також активізація розвитку електронної комерції, цифрових послуг та впровадження сучасних інформаційних технологій у різні сфери економіки і суспільного життя, включаючи освіту, охорону здоров'я, транспорт, екологію та державне управління.

Суттєве значення має забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності, що стимулюватиме створення конкурентоспроможного національного продукту, зокрема у сфері креативних індустрій.

Окремим напрямом є цифровізація взаємодії між державою, бізнесом і громадянами шляхом впровадження електронного урядування, електронного документообігу та сучасних систем управління підприємствами. Це сприятиме підвищенню прозорості, зменшенню рівня корупції та покращенню якості державних послуг.

Крім того, важливою є модернізація виробничої бази підприємств через впровадження цифрових і енергоефективних технологій, використання хмарних сервісів, а також інструментів аналізу великих даних і відкритих даних для підвищення ефективності управлінських рішень.

Отже, цифровізація міжнародних економічних відносин виступає ключовим фактором розвитку національної економіки України. Її ефективна реалізація сприятиме підвищенню конкурентоспроможності країни, активізації інноваційної діяльності, розширенню участі у глобальних економічних процесах та забезпеченню сталого соціально-економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Izmailov Y., Yegorova I. *Global challenges to modern international security system. Economics and technical engineering.* №2 (1), 2024. P. 22-30. DOI: 10.62911/ete.2024.02.01.02

2. Федулова Л.І. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Тенденції розвитку національних інноваційних систем: уроки для України. Актуальні проблеми економіки 2017.* №4(166). С. 46-54.